

Tisza

KÖZÉP

KÖZÉPTISZAVIDEKI
KÖRNYEZETVÉDELMI
ÉS VÍZÜGYI
IGAZGATÓSÁG
DOLGOZÓINAK
LAPJA

XIII. évfolyam

6. szám

1990. június

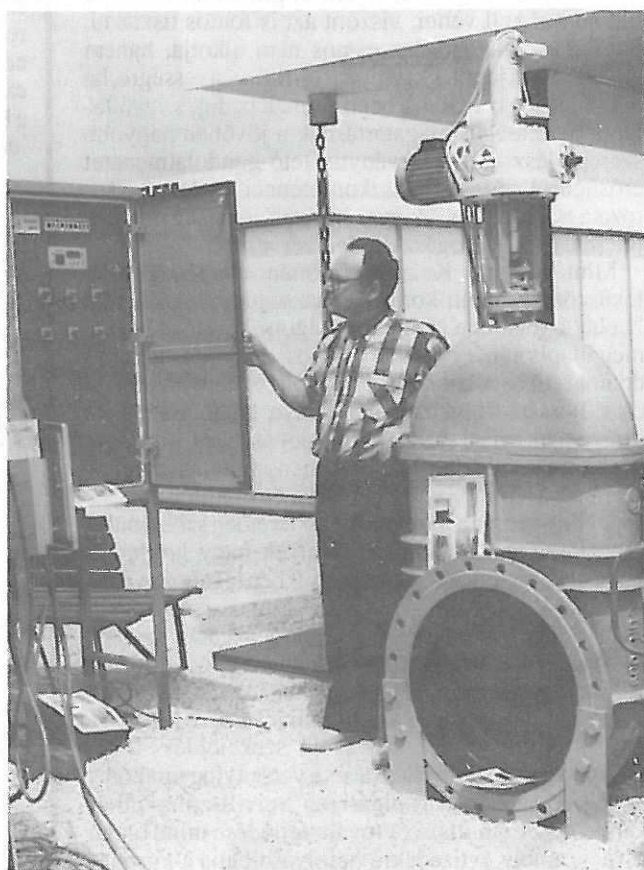
Ára 6 forint

BNV 90'

Igazgatóságunk ismét kiállított a Budapesti Nemzetközi Vásáron. Hagyományoknak megfelelően a III/2. építőipari zabadterületen a VIBESZ standon állítottuk ki legújabb gyártmánycsaládunk - a könnyűszerkezetes kotróhidak 28 méteres tagját, valamint az elmúlt évben is kiállított

Szennyvíztelepi forgókotró a BVN-n

Elektromos vezérlésű tolózár a BVN-n

elektromos felhúzó-szerkezet továbbfejlesztett változatát, amelyet automatikus mozgatóberendezéssel kínáltunk az érdeklődőknek. A könnyűszerkezetes kotróhidat a VÍZITERV tervei alapján, a felhúzó-szerkezetet saját terveink alapján a javító üzem gyártotta le. A vásár első napjain szakmai körökben érdeklődést tapasztaltunk a kiállított termékek iránt, amelyekből a későbbiekben komoly üzleteket remélünk.

Donkó Sándor

A tartalomból:

Segíts, hogy segíthessünk! — Nem ütik a jogászt agyon
A Tisza-völgyi nagy árvíz 20. évfordulóján — Kedvező
változások a kollektív szerződésben — Sok sakk siker

NEM ÜTIK A JOGÁSZT AGYON...

szól a híres - neves jogászinduló, s szerencsére nem is veszélyezteteti ez a jogászságot, amióta a jogállam megteremtése központi kategóriájává vált a polgári demokrácia terminológiájának. Persze azért néha-néha a Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóságnál is előfordul, hogy a szakágazati kolléga nem éppen a kései barokk stílusirányzatának megfelelő kifejezést használ doctor iurissal való kapcsolat során.

Ezt mintegy a műszaki környezetbe beékelődött, túl nyomó kisebbséget képviselő improduktív elemnek tudomásul kell venni, viszont azt is fontos tisztázni, hogy a vállalati jogász sajnos nem alkotja, hanem alkalmazza a jogot, s ki vigyázzon a törvényességre, ha nem ő. A jogszabályok betartásának pedig, s egyáltalán a tisztességes magatartásnak a jövőben nagyobb szerepe lesz. Ezt a törvénytisztelő gondolatmenetet erősítette a siófoki Jogászkonferencia rendezvénysorozata is, amelyet a Magyar jogász Szövetség romjain felépült Magyar Jogász Egylet szervezett.

Mint azt dr. Kulcsár Kálmán akadémikus, a leköszönő Németh-kormány igazságügy minisztere a "Lehet-e jogállam Magyarországon?" c. előadásában megállapította, egy alkotmányos alapokon nyugvó demokratikus államrendszer kiépítése nem utópia, de csak hosszas folyamat eredménye lehet. Ebben az időszakban óriási szerep hárul a jogászokra, hiszen az új alkotmányos állam alapintézményeinek és jogrendszerének a létrehozása nagyrészt még előttünk áll.

A konferencia a plenáris ülést követően szekcióülésekkel folytatta munkáját, amelyek nagy horderejű kérdéseket vetettek fel, s nem egy ízben izgalmas vitára is sor került. A politikai rendszer változása szükséges teszi a helyi államhatalmi-államigazgatási szervezetszervezés reformját is, így például nagy érdeklődést váltott ki a közeljövőben elfogadásra kerülő közigazgatási törvény kapcsán az önkormányzati és közigazgatási reform kérdéseiről szóló szekcióülés. De a társasági jog továbbfejlesztése, a versenyjog újrafelfelfűlése és általában a polgári jog, a civilisztika eddigi kereteinek széthullása és továbbfejlődése mind olyan kérdés, amely évtizedekre befolyásolhatja a társadalom fejlődését.

Hiszen ez az új szabályozás végül is a piacgazdaság jogi kereteit alakítja ki. Így nem csoda, hogy rendkívül sokan hallgatták meg dr. Sárközy Tamás lebilincselő előadását.

A központi és helyi államhatalmi és államigazgatási szervek reformja után elkerülhetetlen az állam alapintézményeihez tartozó bírósági és ügyészségi szervezet szerepének és feladatainak újragondolása is. (Főleg ha ügyvéd az igazságügyminiszter - kiemelés tőlem).

Hatalmas vita bontakozott ki egy sokáig Csipkerózsika-álmot alvó jogterület, a földjog szekcióülésén, ahol a földtulajdon és rehabilitáció kérdései kerültek megvitatásra, főként a Kisgazdapárt földosztó programja kapcsán. De ugyancsak éles dialógus alakult ki a jogi képviselőtről készülő törvény kapcsán az ügyvédek és a jogtanácsosok között.

A konferenciát végül a Magyar Jogász Egylet küldöttgyűlése zárta le, de reméljük lesz még folytatás, hiszen az átmeneti időszakból adódóan a feladatok zöme mind a jogalkotás, mind a jogalkalmazás területén még ezután következik.

Kedvező változások a kollektív szerződésben

A Közép-Tisza 1990. évi áprilisi számában a kollektív szerződés módosításáról adott tájékoztatóban megemlítettük, hogy további jogszabály módosítások várhatók, amelyek végrehajtására a kollektív szerződésben kell rendelkezni. Az időközben megjelent 4/1990. (IV.9.) KÖHÉM sz. rendelet több juttatás területén az eddigiektől eltérően rendelkezik, ezek igazgatósági alkalmazására a kollektív szerződés 5. sz. függelékében történt intézkedés.

A változások a dolgozók részére kedvezőek, ugyanakkor az igazgatóság gazdálkodásában többletköltséget jelentenek az eddigi összegekhez viszonyítva. A változott szabályok az alábbiakban foglalhatók össze.

1./ A szerszámhasználati díj eddigi összegétől függetlenül költségtérítő jellegű, azaz a személyi jövedelemadóba be nem számító kifizetés volt. A jogszabály jelenleg havi 400 forint összegig engedi meg költségtérítő jellegűnek tekinteni ezt a kifizetést, a kollektív szerződésben ezt az összeghatárt alkalmazzuk.

2./ Jelentős a változás a különlési pótlék tekintetében. Az eddig alkalmazott 12 órás távolítási idő előírása megszűnt, a jogszabály a kollektív szerződés kereteibe utalta a fizetés feltételeinek és mértékének megállapítását. A távolítási időt a dolgozóra vonatkozó napi munkarend szerint lakóhelyén, illetve állandó telephelyén kívül ledolgozott teljes munkanapban állapították meg, beleértve ebbe a

- nem munkanapon végzett túlmunkát, ha az a 7 órát elérte,
- munkahelyen töltött esős időt, a munkaidőben végzett áttelepülést, a védelmi osztaggyakorlatot és üzempróbat,
- munkavégzési kötelezettség alóli mentesülés eseteit.

A különlési pótlék összege 80 forint/nap azok esetében, akik hetente egyszer térnek haza állandó lakóhelyükre, és 40 forint/nap azoknál, akik naponta hazatérhetnek. A számítások szerint a többletköltség egész évre vonatkoztatva mintegy 3,5 millió forint, amelyet ha bérben fizetnénk ki, a

43 százalékos TB járulékkal növelve 5 millió forint bérköltséget tenne ki. Dolgozói oldalról vizsgálva, a 3,5 millió forint összegből a nyugdíjjárulék és adó levonása után csak 2,5 millió forint lenne a nettó kifizetés, azaz az 5 millió forint bérköltségből pontosan a fele kerülne be a borítékba. Ha a többletköltséget átlagbérré számolnánk át, akkor az éves összeg az érintett dolgozók éves átlagbérért mintegy 6,6 százalékkal növeli, ez a kedvező változtatás.

3./ Térítésmentessé vált a változó munkahelyen foglalkoztatott, illetve az állandó munkahelyen foglalkoztatott, de ideiglenesen állandó munkahelyén kívül foglalkoztatott dolgozó részéről munkavégzés céljából igénybevett munkásszállás. Az igazgatóság részére a többletköltség mintegy 70.000 forint, a dolgozók részére pedig ugyanennyi megtakarítás számítható. Új lehetőségként került megállapításra a havi 1.000 forintot meg nem haladó adómentes szállásmegváltási díj fizetése, ha a dolgozót munkásszálláson kell elhelyezni, de ezt az igazgatóság nem biztosítja.

4./ Térítésmentessé vált a munkásszállítás, ezzel kapcsolatban eltörlésre került a bérből fizetett távolsági pótlék. Munkásszállítási díj címén a dolgozókna nem kell befizetni mintegy 400 ezer forintot, viszont mintegy 30 eFt távolsági pótlékot sem fizet az igazgatóság a dolgozónak. A dolgozók jövedelmét a változtatás 370 ezer forinttal növeli éves szinten, és körülbelül ennyi az igazgatóság többletköltsége.

Összesenben számítva a kedvező változások a dolgozók jövedelmét - adómentesen - egész évre számítva mintegy 4 millió forinttal növelik. A változások a dolgozók különböző csoportjait különböző mértékben érintik, a költség-növekedés az egységeknél is különböző mértékben várható. A költségnövekedés összeget az egységeknek úgy kell figyelembe venni, hogy tervezett nyereségük teljesítését ez ne akadályozza.

Karmazin Károly

T. L.

Segíts, hogy segíthessünk!

A vöröskeresztes világnap alkalmából május 8-án ünneplő emberek töltötték meg a központ 111. sz. termét. Az elnökségben helyet foglalt: Drapos Béláné, a Magyar Vöröskereszt Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Vezetőségének titkár-helyettese, Varga László műszaki igazgatóhelyettes, Szekeres István, az üzemi Vöröskereszt szervezet volt elnöke, Karmazin Károly, jelenlegi elnök, dr. Kató Ernő, a szervezet titkára, és Szendi József negyvenszeres vradó.

A Himnusz elhangzása, és Karmazin Károly köszöntő szavai után tartotta meg dr. Kató Ernő az ünnepi megemlékezést. Hangsúlyozta, hogy korábbi ünnepeink átértékelődtek, de ebből a szempontból a vöröskeresztes világnap megünneplése más kategória. A tömeges emberi szenvedés iszonyatos valósága volt az ösztönzője, hogy 127 évvel ezelőtt Henry Dunant megalakította a szervezetet, mely azóta nemzetközi mozgalommá fejlődött.

Az ő születésnapjának évfordulóját - 1949 óta - a szervezet világnapjának tekintjük. Az évenként változó jelszavak humanista mozgalmunk törekvéseiből, az előttünk álló legsürgetőbb feladatokból merítük tartalmukat.

A feladatok természetesen országokonként és időszakonként változnak. Az viszont tény, hogy a háborús veszély, a szegénység, emberek rossz egészségi állapota, a környezetet érő káros hatások sajnos globális problémává nőttek. A szegénységről (a lapangó katasztrófáról) ma már hazánkban is nyíltabban beszélünk, és a különféle statisztikák alapján a helyzet egyáltalán nem megnyugató.

A szolnoki városi vezetőség a város és környéke rászoruló lakosai részére alapítványt hozott létre, amelynek felhasználási jogcímei: testi, szellemi és szociális jólét súlyos károsodása, krízishelyzetbe került egyének, családok, különleges gyógykezelés szükségessége. Az alapítvány várja azokat, akik anyagi eszközökkel, felajánlásaikkal, vagy személyes társadalmi munkájukkal segíteni szeretnének és tudnak.

A békeért folytatott harc a vöröskereszt mozgalom egyik legfőbb feladatává vált. Világmé-

tekben talán e területen tapasztalható a legpozitívabb változás. Annak ellenére, hogy sok súlyos betegséget gyakorlatilag elfelejtettünk, az általános egészségi állapot romlik. Nincsenek meg a megfelelő eszközeink a gyógyításra, nem beszélve a prevencióról.

Ösztönözni kell embertársainkat a különféle szennyezések elleni küzdelemre, és az egészséges környezet visszaállítására. Ezután dr. Kató Ernő a helyi szervezetről szólt. A szolnoki telephelyű egységeknél 4 alapszervezetben 320 tag, köztük 82 aktívista tevékenykedik. Az elmúlt évben 169 vradás történt. Tagjaink segítenek a rászorulóknak, ruhákat adnak, élelmiszert osztanak, szűrővizsgálatot szerveznek. Konkrét esetként sorolta az előadó egy beteg tanuló lány külföldi műtéti kezeléséhez történt pénzügytést, a térítésmentes Béres-csepp adományozását.

Mozgalmas hónapokat élt át az országos vezetőség is. Bőven akadt teendő a román és német menekültek ügyében. A szervezet új alapszabályának kidolgozása napjainkban folyik.

Az üzemi szervezet vezetőségében is változások történtek. Ifjúsági felelős lett Kanyó Andrea, környezetvédelmi felelős pedig Lawson Annamária. Az új elnök: Karmazin Károly.

Befejezésül az előadó kitért az idei jelszóra: "Segíts, hogy segíthessünk!" Ez minden embertársunkhoz szól, és a lényege az,

hogy a rászorulókat megsegítségét arra hivatott szervezetre, felkészült aktivistákra bízta. Néha bizonyos körökben azonban érződik egyfajta rivalizálásból adódó, néha a szervezet céljainak és feladatainak csorbítását célzó, annak jelentőségét kisebbíteni szándékozó törekvés.

Ezt csak tetézi a Vöröskereszt egyre romló anyagi helyzete. Tehát a jelszó akár: "Segíts rajtunk, vöröskereszteseken, hogy segíthessünk" is lehetne. Szerencsére az üzemi szervezetenél ezek a tendenciák nem érvényesülnek.

Az ünnepi megemlékezést követően kitüntetések, jutalmak átadására került sor. Drapos Béláné és Varga László nyújtotta át ezeket.

A szolnoki szakasz mérnökség dolgozói közül a kiváló vradó kitüntetés különböző fokozatait kapták: Szendi József, Horváth Béla, Peták József, Zsitnyánszki

Imre, Nagy János, Pásztai Gábor, Tóth János, Zakar Jenő. Pénzjutalomban részesültek: Csesznik Zoltán, Kovács Kálmán, Kovács Lajos, Pésztai Gábor, Pelchoffer Antal, Peták József, Prigl András, Szendi József, Zsitnyánszki Imre.

A javító üzemből kintüntetést kaptak: Csernus István, Nemes Antal, Vistyik József, Csorba István, Tóth Antal. Jutalmazottak: Csernus István, Gál István, Gál Tibor, Molnár Ferenc, Óvári István, Pomázi József, Retter József, Solti István, Szabó Béla, Szántó Kálmán, Vidra Antal, Zombori Zoltán. A gépjármű kintüntetettjei: Kovács Ferenc, Fodor Ildikó, Kiss Imréné és jutalmazottjai: Csomor Joachim, Dér Pál, Fodor Ildikó, Kiss Imréné, Kovács Ferenc és végül a központból kintüntetést kaptak: Karmazin Károly, Négyesi Sándorné, dr. Rieger Béla, Berecz Norbertné, Imre Sándorné, Lawson Annamária, Várhelyiné dr. Zsuga Katalin, jutalmat pedig: Imre Sándorné, Simon Mihály, Várhelyiné dr. Zsuga Katalin.

A kintüntetések és jutalmak átadását követően Szekeres Istvánt, a szervezet volt elnökét - több, mint hétéves eredményes vezetőségi munkája elismeréseként - a megyei és a városi vezetőség, valamint vöröskeresztes tagságunk ajándékkal búcsúztatta.

Az ünnepség résztvevői táviratban üdvözölték Tichi Ilonát, a Magyar Vöröskereszt Szolnok Városi Vezetősége titkárát, aki a világnapon a Vöröskeresztes Munkáért arany fokozat kintüntetést vette át.

Az ünnepség a Szózat hangjával ért véget.

Ivántó Iván

MHT: vezetőségválasztás június 5-én

Soros ülését tartotta folyó év május 10-én a Magyar Hidrológiai Társaság Szolnoki Területi Szervezetének vezetősége. Az ülés kiemelkedő napirendje az esedékes új vezetőségválasztó taggyűléssel kapcsolatos előkészítés volt. Az új vezetőséget választó taggyűlést 1990. június 5-én 14 órára hívják össze, helye Szolnok, III. sz. Irodaház (Ságvári krt. 32.) 111-es tanácsterme. A tárgyaláson elhangzottakból kiderült, hogy az előzetes - és a szervezet tagjaitól kapott - javaslatok alapján igazi választásokra kerülhet sor, tekintettel a jelöltek aránylag magas számára. A társaság alapszabályai szerint a területi szervezetben - a funkcióhalmozás elkerülése érdekében - egy társasági tag csak egy megbízatást vállalhat, így azok a tagok, akik az elmúlt szakosztályi választások során vezetők lettek, a területi vezetőségbe már nem választhatók. A vezetőségválasztó taggyűlésre, lapunk útján is, tisztelettel elvárja tagjait a már lemondásra készülő vezetőség. Az ülést az egyéb kérdések tárgyalása után (kooptálás, tanulmányút szervezése, új szerződés a MTESZ megyei szervezetével, jelentés a szerződéses munkákról, stb.) zárta dr. Hegedűs Lajos elnök úr.

dr. Csikász Sándor

A Tisza-völgyi nagy árvíz

A Tisza folyó vízgyűjtője 157.000 négyzetkilométer. Több mint 2/3-adrésze határainkon kívül fekszik. A magyarországi vízgyűjtő síkvidéki jellegű. A Tisza-völgy árvizeit elsősorban a szomszédos országok hegyvidékein lehulló csapadék okozza. A Felső-Tiszán és a mellékfolyókon a nagy esés következtében hirtelen és heves áradások lépnek fel, a kis esésű, 580 kilométer hosszú magyar Tisza szakaszon pedig az összetalálkozó és egymásra torlódó árhullámok igen magas tetőzéssel és hosszú ideig vonulnak le.

A Tisza árvizei még a múlt században is rendszeresen elöntötték az Alföld nagy részét. Az 1844-45-ös árvíz pl. több mint másfél éven keresztül le sem vonult az ártérről. A Tisza-völgy rendezésének Széchenyi István által kidolgozott programja és Vásárhelyi Pál Tisza-szabályozási terve következetesen átgondolt és mai szemmel is kiemelkedő jelentőségű.

A Tisza-völgy ármentesítését 1846-ban kezdték meg és a század végére megteremtették a mai töltésrendszer alapját. Közben számos, több esetben katasztrófát okozó árvíz vonult le a Tiszán (1879, 1888, 1919, 1932, 1941, 1947, 1967). A Tisza-völgyi árvízmentesítés alapja a 2900 km hosszú töltés, amely több mint 2 millió hektár területet véd az elöntéstől.

Az egész Tisza völgyét 1970. első felében rendkívüli természeti csapás sújtotta. Árvizekben bővelkedő történelmünk még nem jegyzett fel magasságában és időtartamában ilyen hatalmas árvizet. Működési területünkön a Tisza, Hortobágy-Berettyó és a Hármaskörös minden vízmércén 15-60 centiméterrel meghaladta az eddigi legmagasabb vízállást.

A múlt század betöltéséhez munkáinak következtében az árvízszintek egyre emelkedtek. Ebben az évszázadban a vízszintek további emelkedése figyelhető meg. 850 centiméterrel meghaladó vízállás Szolnoknál 1970 előtt hét alkalommal fordult elő. A Tisza 1970. évi árhullámának alakulása minden tekintetben meghaladta az előző árvizeket. Ugyanez a megállapítás tehető a Hortobágy-Berettyó és a Hármaskörös 1970. évi árvízére.

Működési területünkön, a Közép-Tisza-vidéken, egyidőben 535 kilométer hosszú védvonalon volt rendkívüli árvízvédekezés 1970-ben. I. fokú védelmi készültséget 30 napon, II. fokú készültséget 38 napon, és III. fokú készültséget 75 napon keresztül tartottunk. A tényleges védekezés 143 napig tartott. A Közép-Tisza-vidéken a töltések 600.000 hektár kultúrterületet védenek. Ezen a területen több mint 300.000 ember él. A hatalmas crejú és egyre ismétlődő árhullámok töltések között tartása a védelmi erők

nagyfokú koncentrációját, szervezettségét és eredményes együttműködését kívánta. Lényegében ez volt a védelem alapvető célkitűzése, amely a 143 napos védekezés során megvalósult.

A rendkívüli árvízvédekezés alatt a Középtiszavidéki Vízügyi Igazgatóság dolgozói több mint 200.000 munkanapot, a fegyveres testületek közel 60.000 és az igénybe vett közérő mintegy 70.000 munkanapot dolgoztak a védekezésnél. A védekező létszám az árvíz tetőzések napokon keresztül meghaladta a 9.000 főt. Az árvédelmi munkát maximálisan 520 db különböző nagyságú gépjármű, 57 vízijármű, 165 nagy teljesítményű földmunkagép, valamint a saját védelmi osztagon kívül három vízügyi osztag és két honvédségi pátriázó egység segítette.

Az árvédekezés során az úgynevezett "magasparti szakaszon" (Szolnok-Csongrád közötti Tisza jobbpart) 28.150 folyóméter hosszban építettünk ki főleg belterületek védelmére - védőtöltést. Az átázás és átszivárgás csökkentésére közel 50.000 négyzetméter fólia került elhelyezésre. A különösen veszélyes szakaszon 1297 folyóméter hosszban vertünk le pátriáfalat. A magasparti töltések, szivárgó és támasztópadkák, lokalizációs töltések építésénél és egyéb védelmi munkáknál beépítettünk összesen 380.000 köbméter földet. Homokzsákos és kőbordás töltés megtámasztásra került sor összesen 18.000 folyóméter hosszban, buzgár ellen 96 helyen volt szükség beavatkozásra.

Már a védekezés kezdeti szakaszában - áprilisban - közel 100.000 folyóméter hosszban került sor hullámverés elleni védmű kiépítésére. Védvonalaink mentén a töltések mentett oldalán 230.000 folyóméter hosszban jelentkező fakadóvíz, melynek területi kiterjedése megközelítette az 5.000 hektárt. A töltések mentett oldalán 68.600 folyóméter hosszban szivárgó víz jelentkezett, az elfogott csurgások száma 35 volt.

Az 535 kilométer hosszú védvonal mentén 62 helyen csak koncentrált beavatkozással, kemény védekezés közben tudtuk a védvonalunkat olyan állapotban tartani, hogy az kellő teherbírással legyen a magas és hosszantartó árvízzel szemben.

A fenti számok és adatok jól érzékelték

Szolnok-Tabán

tek a védekezés alkalmával elvégzett munkát, de kevésbé mutatják be a munka körülményeit és azokat a rendkívüli erőfeszítéseket, melyek közepette jött létre az eredményes védekezés.

A Közép-Tisza-vidéken 1969-70. telén 33 százalékkal több csapadék hullott az átlagosnál. Áprilisban 48 milliméter, májusban 53 milliméter és júniusban 131 milliméter csapadék esett, nagymértékben meghaladva a sok évi átlagot. A fenti csapadéértékek elsősorban a védekezés alatti meteorológiai viszonyok jellemzésül szolgálnak. A csapadékos időjárás nagymértékben hátráltatta, nehezítette a védekezés munkáját. A közlekedési viszonyok sokszor állították szinte megoldhatatlan feladat elé a védelmet.

Tekintsük át röviden az árvizek levonulását. A kora tavaszi árhullámok köz elsőnek a Körös és Hortobágy-Berettyó vízszintemelkedése jelentkezett február második felében. Március elején megérkezett a zagyvai első árhullám, amit rövidebb megszakításokkal még három további követett április közepéig.

A Tiszán 5 egymást követő árhullám vonult le 1970. első felében. Az első február közepén, a második március elején, a harmadik tiszai árhullám április közepén vonult le területünkön. Ezt követően lassú apadás következett. Május 11-12-én a Felső-Tiszán és a mellékfolyók vízgyűjtőjén átlagosan 100 milliméter csapadék hullott. Az ebből kialakult negyedik árhullám május 22-én tetőzött Tokajnál, de ugyanekkor május 20-25. között újabb 30-40 milliméter csapadék esett a felső vízgyűjtőkön, és az ebből eredő árhullám Tiszafüred térségében utólrta az előző árhullámot. A szolnoki tetőzés V. 30-án 909 centiméteres vízállással következett be, amikor is alig 2500 köbméter/sec. vízhozamot mértünk, amit tulajdonképpen 820-830 centiméteres ví-

20 éves évfordulójára

zállással levonulhatott volna, ha az árvíz-szint esése a szokásos 5-6 cm/km.

A tényleges esés 2-3 cm/km érték körül alakult. A szolnoki tetőzés után igen lassú apadás következett. Május végén, június elején újabb zivatarok hatására a Felső-Tiszán, Bodrogon, Krasznán és Szamoson, valamint a Hortobágy-Berettyón és Körösökön újabb árhullám indult el. Június 10-12-e között a Berettyó, Körösök és Maros vízgyűjtőjén 80-100 miliméteres, a Felső-Tiszán és a Szamoson 30-60 miliméteres csapadék hullott.

Ezek hatására a Körösökön és a Maroson rendkívüli árhullámok alakultak ki, melyek nagymértékben lassították a Tisza apadását, illetve a Felső-Tiszán elindult immár 5. árhullám június 24-én tetőzött Szolnokon. Ezután már gyors apadás következett, és lezárult a közel 5 hónapos védekezés.

A vízállások alakulásának előrejelzése folyamatosan lehetővé tette a helyzetértékelést és ennek megfelelően a szükséges beavatkozások kialakítását. Működési területünkön a Tisza várható vízállása a felső szakaszok tetőzési értékeiből számítható. Az előrejelzések 10-12 napos felkészülési időt biztosítanak a tetőzések Szolnokra érkezése előtt. A tervszerű felkészülés eredményeként a magasparti helyeken - mintegy 28 kilométer hosszón - a tiszaligeti körtöltésen, a szászberki, a sasi kanyari, a martfői és kunszentmártoni műútszakaszok árvédelménél, valamint további 28 koncentrált helyen a szükséges beavatkozások a tetőzés bekövetkezése előtti időpontban már megfelelő biztonsággal megtörténtek.

A május végi, június eleji tetőzések idején a hullámvérés elleni védekezés nem jelentett kiemelten nagy feladatot az ekkorra kialakult biológiai fedettség következtében. Annál több munkát jelentett tetőzésekör és azt követően a mentett oldali

részsűn jelentkező átázások, csurgások, valamint szivárgó és fakadó vizek elleni védekezés. Több helyen hossz és keresztirányú repedések keletkeztek a töltésen. Kiemelt koncentrált védekezés folyt Abádszalók, Pusztataskony, Kőtelek, Szolnok, Tószeg, Martfű, Tiszainoka, Tizsakürt, Tiszaug, Tizsasas, Csongrád, Tizsakécske, Lakitelek, Kunszentmárton, Mezőtúr, Szászberek és Karcag térségében.

Külön meg kell emlékezni a kiskörei védekezéstről. A 404 fkm-es szelvényben a jobb parton a meder és a fővédvonal között, körtöltés védelmében épült a Kiskörei Vízlépcső. A védekezés időtartama alatt a talajvízszint-süllyesztő berendezések és mélykutak zavartalan működésével biztosítható volt a körtöltés kellő állékonysága és az egyre ismétlődő tiszai árhullámok levonulása alatt is a Kiskörei Vízlépcső építési munkája zavartalanul folytatódott.

A hosszan tartó magas Hármaskörösi árhullám miatt a Hortobágy-Berettyó torkolatában lévő árvízkaput zárva kellett tartani. A belvizek bevezetése miatt a Hortobágy-Berettyó vize egyre emelkedett, pedig korlátoztuk a szivattyúzást. A torkolatban 14 db CSK-800-as szivattyút felállítottunk és állandóan üzemeltettünk, végül Karcag határában Ágotánál, elzárás után, a felső vizeket a Nagyiváni tározóba vezettük a Hortobágy-Berettyó tehermentesítése céljából.

Az Ár- és Belvízvédelmi Területi Bizottság, valamint a védelemvezetés több alkalommal értékelt a védekezésben részt vevő szervezetek tevékenységét. Megállapította, a vé-

Tizsakürti töltésrepedés

dekezésben együttműködő szervek munkája eredményes, az alapcélkitűzést elérték. Az árvizek a Közép-Tisza-vidéken a fővédvonalak között vonultak le. Árvédelmi feladataikat mind a vízügyi, mind a fegyveres alakulatok, mind a tanácsai szervek és az általuk szervezett közérő dolgozói becsületesen, szorgalmasan, megfelelően és eredményesen látták el.

A védekezés legnagyobb munkájának terhére Középtiszavidéki Vízügyi Igazgatóság szervezete, személyi, műszaki, gépi és anyagi erői viselték. A rendkívüli hidrometeorológiai körülmények nyomán bekövetkezett árvizek elleni védekezést a szervezettség, a céltudatos felkészültség, a résztvevő szervezetek közötti összhang és egységes cselekvés jellemezte. A védekezés szervezése, irányítása minden szinten körültekintő, a helyzetnek megfelelő és eredményes volt.

Köszönet mindazoknak, akik 20 évvel ezelőtt részt vettek a Közép-Tiszavidéki árvédekezésben. Az árvíz idején tanúsított nagyszerű helytállásuk követendő példaképpé válik. Büszkén gondoljanak vissza a védekezés embert próbáló munkájára. Bizonyos vagyok benne, az utókor sem felejtje el nagyszerű helytállásukat.

dr. Hegedűs Lajos
okleveles mérnök
nyugalmazott vízügyi igazgató

Sasi-kanyar (Szolnok-Tószeg)

A KÖTI-KÖVÍZIG JAVÍTÓ ÜZEME

KÖZÜLETEK ÉS MAGÁNSZEMÉLYEK SZOLGÁLATÁBAN VÁLLALJUK

NÍVA, LADA, VOLGA, WARTBURG, TRABANT típusú
személygépjárművek

BARKAS, UAZ, LATVIJA típusú kisteher és vegyeshasználatú
gépjárművek, valamint

TEHERGÉPJÁRMŰVEK, PÓTKOCSIK és UTÁNFUTÓK

- műszaki vizsgára való felkészítését és vizsgáztatását,
- felújítását,
- szervíz munkáit,
- karosszéria javítását,
- fényezését,
- alváz- és üregvédelmét,
- gumiszerelését és centírozását.

Személygépjárműveknél a lakossági szolgáltatás
kedvezményes díjtétellel vehető igénybe.

VÁRJUK MEGRENDELÉSEIKET

Címünk: 5001 Szolnok, Vörös Hadsereg út 13.

Érdeklődni lehet: személyesen Nemes Antal
műhelyvezetőnél és Tóth István csoportvezetőnél, vagy
telefonon az 56/32-255-ös számon

7,³⁰ - 15,³⁰ óráig.

Hozzászólás

Névjegy — név nélkül

Olvasom a Közép-Tisza 90' májusi számát.

Egy lendületes cikk bemutatja az "év meghatározó vállalkozását". A 4. sz. főút Szolnok D-i elkerülő szakaszának építése és a jelentős részt képviselő szandai árvízvédelmi töltés a GNV "után" valóban "felértékelődött", de nem eléggé.

A szandai árvízvédelmi töltés tényleg a "mi" munkánk, amiben - és sok másikkban is - benne vagyok én, te, ő, mindazok, akik előkészítették, felmérték, megtervezték, kitűzték, építik. Erről a cikkben nincs szó. Zajnálatos, hogy a munka mögött csak "mi" állunk, személyesen azonban már nem jelenünk meg. Sem a sikernek, sem a kudarcnak nincs neve, ezért aztán idegen is tölünk. Szabad-e azon csodálkozni, hogy a műszaki értelmiségnek rossz a hangulata?

Manapság sok minden változik, mi magunk is változunk és változtatunk. Ideje, hogy a munkához való viszonyon is változtassunk: olyan névjegyvet tegyünk le, amelyen nevek is vannak.

Legyen neve a sikernek és a kudarcnak (mint a vélemény írójának).

Gál Tivadar
okleveles mérnök, osztályvezető

Kellemetlen hírek

Rendkívüli vízszennyezések: április 22-én a Zagyva folyón Alattyán térségében jelentettek be halpusztulást, melyet a vizsgálatok szerint az igazgatóság határán kívülről érkező magas szervesanyagtartalmú szennyvezetés levonulása okozott. Április 23-án a Zagyvarékesi Béke Tsz báromfi üzemének szennyvizet az előző napi nagymennyiségű csapadék miatt a drénmező nem volt képes megszünteni, ami a Jegyző-éren erős szennyezést okozott. A szennyezett vizet a térsz szivattyú segítségével szükségátározóba helyezte el, így az a Zagyva folyóba nem került. Ugyancsak április 23-án a Mámái és Harangzugi holtágakon halpusztulást észleltek, mely azonban vízminőségi okokra nem volt visszavezethető. A haltetemeket az illetékes HTSZ-ek ártalommentesen elhelyezték.

A vezetőség tárgyalta

Az április 28-i vezetőségi értekezlet napirendjén szerepelt az 1989. évi költség-gazdálkodásunkat elemző értékelés. A vezetőség döntött abban, hogy az egységek műszaki értekezletein lehetőség szerint vegyenek részt az igazgatóhelyettesek. Egyéb kérdések között a vezetőség döntött arról, hogy a Szolnok, Kassai u. 39. II/9. szám alatti tanácsi bérlakás bérlőjéül dr. Hamar Józsefet a KV Labor hidrobiológusát kéri a városi tanács által bérlőként kijelölni határozatlan időtartamra a 228.000 Ft lakáshasználatbavételi díj egyösszegben történő megfizetése mellett.

A vezetőség elfogadta a cserkeszőlői üdülő értékesítésével kapcsolatos javaslatot, és megbízta a személyzeti és szociálpolitikai osztályt az értékesítéssel kapcsolatos intézkedések megtételével.

A vezetőség elfogadta a Mezőtúr, Beloiannisz úti vállalati bérlakások műholdas TV-adás vételéhez kapcsolódó beruházási költségek igazgatóság által történő megelőlegezésére vonatkozó javaslatot.

A vezetőség elfogadta Mack Sándor volt karcagi szakaszmérnökségi dolgozó részére történő 38.000 Ft megfizetését az elhelyezésről való lemondás fejében. Egyben a szakaszmérnökség tegyen javaslatot a felszabaduló Kunhegyes, Kosuth u. 98. szám alatti szolgálati lakás további hasznosítására. A vezetőség döntött munkáltatói kölcsönökkel kapcsolatos kérdésekben. A vezetőség nem járul hozzá Kiss Vilmos volt gépüzemi dolgozó munkáltatói kölcsöntartozásának részletekben történő megfizetéséhez.

Palotai Dénes, kiskörei szmg., villany-szerelő, 100.000, Horváth József, kiskörei szmg., gátőr, 150.000, ifj. Vincze Andrásné, kiskörei szmg., rakt.kíró 100.000, Sopronyi Sándorné, szolnoki szmg., gyors- és gépíró, 50.000, Ficsorné Nagy Julianna, szolnoki szmg., előadó, 100.000 forint munkáltatói támogatásban részesül.

A május 11-i vezetőségi értekezleten megtárgyalták a Közép-Tisza üzemi lap helyzetéről szóló szóbeli beszámolót. Ezzel kapcsolatban a vezetőség szükségesnek tartja, hogy a Közép-Tisza példányszámát a jelenlegi 3000 példányról a szükséges minimumra csökkentésük.

Az üzemi lap oldalszámát a jelenlegi 12 oldalról 8 oldalra kell csökkenteni. A Közép-Tisza kiadójával a Jászkun Lap- és Könyvkiadó Vállalattal új szerződést kell kötni. A vezetőség véleménye szerint a lapban az igazgatóság életéről több kisebb cikk megjelenésére van szükség, amelyhez kéri a szerkesztőbizottság, illetve az igazgatóság valamennyi dolgozójának segítségét.

A vezetőség megtárgyalta az igazgatóság racionális létszám-gazdálkodásának időszerű kérdéseiről szóló beszámolót és a következő feladatokat állapította meg:

Az egységek tervét a már ismert és várható létszámalakulás figyelembevételével 1990. június 30-ig felül kell vizsgálni. Az egységeknél egyes szakmak területén jelentkező munkaerő hiányt elsősorban belső alvállalkozással kell megoldani. Munkák vállalatra, alvállalkozásba adása csak indokoltan és a termelési osztály által koordináltan történjék. Az egységek május 30-ig dolgozzanak ki konkrét javaslatot a rezsilétszám, illetve az üzemelési létszám ésszerű csökkentésére. Az egységek munkaszervezetét át kell tekinteni és a szükséges változtatásokat, egyszerűsítéseket, átszervezéseket végre kell hajtani a lehetséges létszámcökkentés, illetve a hatékonyság növelése, a költségek csökkentése érdekében. Fel kell mérni a fizikai létszámból védekezési munkára beállíthatók körét. Egyéb kérdések között tájékoztató hangzott el arról, hogy május 4. május 9. között három esetben rendeltel elsőfokú vízminőségvédelmi-kárelhárítási készültséget igazgatóságunk. A vezetőség döntött abban, hogy az igazgatóság védelmi szervezete részére az ősz folyamán törzsvédelmi gyakorlatot kell tartani. A 4-es műút Szolnok városi szakaszával kapcsolatos hullámtéri munkákat és az építés ütemét át kell tekinteni az 1991. évi esetleges árvíz biztonságos levezetése érdekében.

A vezetőség az szb-vel egyetértésben elfogadta a KSZ módosítására vonatkozó javaslatokat, amelyek részletesen a KSZ 5. sz. függelékében kerülnek ismertetésre.

N. L.-né

Vendégkönyvünkből

Május 21-től 30-ig az Észti Meliorációs Iroda 4 szakembere látogatott el igazgatóságunkhoz. A vízgazdálkodási osztály által szervezett kimerítő szakmai programok megnyerték tetszésüket. Az "idegenvezetés" jelentős részét Sindel István és dr. Kovács Sándor "vállalták" magukra.

Közel ezzel egyidőben három román árvízvédelmi és folyószabályozási szakembert látott vendégül igazgatóságunk (május 22-25 között) akik itt tartózkodásának szervezési és programfelelőse az árvízvédelmi és folyószabályozási osztály volt. Az előzetes megállapodások értelmében és még ez évben három igazgatósági szakember vehet részt Romániában hasonló szakmai úton.

Kritikán aluli szereplés

Az utóbbi évek sikereihez képest csapnivaló teljesítménnyel a bajnoki tabella 7. helyén zárta az 1989/1990-es idényt a Szolnoki Vízügy SE vízilabda együttese. Ez a helyezés egyben azt is jelenti, hogy utoljára 1981-ben játszott ennyire alárendelt szerepet a szolnoki pólós csapat a bajnokságban, amikor a 9. helyenvégzett. Azóta 1982-ben és 1984-ben 5., az 1985/1986-os, valamint 1988/1989-es idényben 4., 1983-ban az 1984/1985-ös és 1987/1988-as szezonban 3., míg 1986/1987-ben 2. helyezést ért el az SZVSE. Így idén amíg az FTC a Vasas a Szeged és a Tungsram megküzdhet a rájátszásban a bajnoki címért, addig pólósaink a közelébe se kerültek az Arany Ászok Kupának.

A tavaszi forduló "hagyományaihoz" híven az utolsó hat fordulóban négy pontot gyűjtött be a Vízügy SE, s ezzel a tabella második felére szorult. A Fraditól elszenvedett 16 gól után a Damjanich uszodában két nagy multú csapat találkozott egymással az OSC és a Szolnok. Az alacsony színvonalú mérkőzés végül 9:9-es döntetlennel zárult. Két nappal később újra Szolnokon riasztotta el az érdeklődőket az SZVSE, ugyanis 5:3-ra szenvedett vereséget a Szeged együttesétől. Tehát hazai pályán nem tudott negyedenként egy gólt lőni. No comment. Ezt követően a miniatűr egri uszodában a feljövőben lévő Eger SE gárdája fogadta a szolnokiakat és pontatlanságokkal tarkított, de legalább küzdelmes mérkőzésen 10:5-re győzött is. Pólósaink nem tudták tartani a Dózsából visszatért Áncsánt, aki hétszer vette be Kiss Péter kapuját.

A következő fordulóban Tatabányára látogatott a szolnoki együttes, s a bajnokság utolsó helyezettjét sikerült is legyőzni idegenben. Szoros jó iramú mérkőzésen 12:10-re győzött csapatunk, s ezzel legitimálta magát, hogy azért még OB-1-es tudású csapatnak tekinthető. Az utolsó két mérkőzésen nehéz ellenfelek következtek, mindenekelőtt az angyalföldi gárda. Végre egy olyan meccs, amiért érdemes volt kilátogatni a Damiba. A szolnoki fiatalok Pintér István vezérletével szellemesen és harcosan játszottak, sokáig levegőben lógott a meglepetés. Végül is a Vasas nagyobb rutinjával szinte az utolsó pillanatban döntetlenre mentette a mérkőzést. Így lett 9:9 pedig már 8:5-re is vezetett a Szolnok. A Vasas kicsit lebecsülte ellenfelét és kissé érdektelen is volt, hiszen már ezt megelőzően biztosította helyét a legjobb négy között. A zárófordulóban a Tungsram volt a szolnokiak ellenfele egy számára létfontosságú mérkőzésen. Egyszerű volt a képlet, ha győz, a Vasas Izzó a rájátszás résztvevője. Így érthetően nagy elánnal vetették be magukat a küzdelembe és a végén biztosan győztek 11:7-re.

A bajnokság értékelésével még érdemes várni a rájátszás befejeztéig, de az megállapítható, hogy a korábbi évek sikeres szereplései után túl sok jóra, főleg eredményes játékra az elkövetkezendő években nem lehet számítani. Úgy látszik végérvényesen tudomásul kell venni, hogy lezárult egy sikeres korszak a szolnoki vízilabda életében. Egy korosztály kiöregedett a játékból (Rekita, Bogdán, Hegmann, Hasznos, Pintér Ferenc és idén Lengyel József is befejezte az aktív játékot), és az utánpótlás, bár tehetséges fiatalokból áll, egyelőre nem tudja őket pótolni. S ez akkor is igaz, ha egyébként uszoda- edző és szponzorgondok nehezítik az eredményes szereplést.

T. L.

Part-biztosítás a Tiszán

A kedvező vízállást kihasználva az elmúlt hónapban folytatódott a Tiszabög tiszakécskei kanyarban a meder-

Úszórőzsepkróc a Tiszán

fenntartási munka. Itt mintegy 200 méteres hosszban sikerült megkötni a Tiszán a pókrócot, majd terméskövel az elsüllyesztést elvégezni.

A rőzsepkrócot terméskövel elsüllyesztik

Sok sakk siker

Gyönyörű, tavaszi munkákhoz ideális időben rendezte meg a Szolnok Városi Tanács Sporthivatala a munkahelyi olimpia városi sakk csapatbajnokságát. A május 5-iki szombat délelőttön nem tekinthető meglepetésnek, hogy a férfiak mezőnyében mindössze öt csapat (természetesen a győzelemre esélyes korábbi évek legjobb öt csapata) jött el a játék és a győzelem reményében. A kiegyensúlyozott erők csatájában az egyetlen veretlen csapat került az első helyre: a Köti-Kövízig legénysége (Vajda Ákos, Wajandt János, Lévai Szabolcs, Czeczei György, Ozsgyán József). A második helyezést a kórház, a harmadikat a papírgyár csípte el. A nők mezőnyében a csapatverseny a kevés résztvevő miatt egyénivé szelődött. Kollégáink remekül helytálltak: Várhelyiné dr. Zsuga Katalin második, Lip-ták Lászlóné harmadik helyezést szerzett.

W. J.

KÖZÉP TISZA
A Közép-Tiszavidéki
Környezetvédelmi
és Vízügyi Igazgatóság
dolgozóinak lapja

Felelős szerkesztő:
Sósikúti Júlia
Tervezőszerkesztő:
Majná József
Kiadja: az AS-B Kft.
Jász-Nagykun-Szolnok
Megyei Irodája
felelős a zirodavezető
Szerkesztőség és Kiadóhivatal
5001. Szolnok, Pf.: 105.
Telefon: 42-211

Készült a Versegly Könyvtár
nyomdaüzemében

Terjesztő szerv:
Közép-Tiszavidéki
Környezetvédelmi és Vízügyi
Igazgatóság 5001. Szolnok,
Ságvári körút 32.
A szerkesztőség címe: 5009.
Szolnok,
III. számú Irodaház, Ságvári
körút 32.
Telefon: 35-111
Terjeszti az üzemi
sajtófelelősök hálózata
Majelenik havonta